

Robert Němec: „Zapojení „moderních advokátních kanceláří“ v komoře není žádný převrat, ale navázání na úspěšnou spolupráci a snaha o její rozšíření.“

eFocus

Zástupci „moderních advokátních kanceláří“ se spojili a chtějí se více zapojit v orgánech České advokátní komory. Robert Němec z PRK Partners k tomu říká: „Advokáti se možná někdy obtížně domluví, když hájí protichůdné zájmy svých klientů, ale pokud jde o činnost komory, shodu jsme našli velmi snadno.“ Proč ke spojení došlo a jaké mají tito advokáti cíle? A proč by podle nich měly být u advokátních zkoušek zohledněny specializační trendy?

„Moderní advokacie“ a „moderní advokátní kanceláře“, to jsou pojmy, které si s Vaší osobou v posledních měsících řada kolegů spojí. Co to vlastně ve Vašem pojetí znamená?

Použití pojmu „moderní“ vyvolalo mezi kolegy poměrně vášnivé debaty, respektive námítky v tom smyslu, že implicitně naznačuje, že jsou někteří advokáti nemoderní. Tak tomu rozhodně není. Tato iniciativa vznikla mezi advokátními kancelářemi, které jsou obvykle označovány jako tzv. velké advokátní kanceláře. Ty se tradičně setkávají na různých obchodních transakcích nebo například na Právnické firmě roku, kterou pořádáte. Při našich setkáních se však ukázalo, že těchto klání se nezúčastňují pouze tzv. „velké advokátní kanceláře“, ale i menší firmy, které se zaměřují jen na určité oblasti právní praxe, jako je například pracovní právo nebo právo duševního vlastnictví (tzv. boutique kanceláře). Tyto kanceláře jsou zpravidla menší než právnické firmy poskytující komplexní právní poradenství, takže společné označení „velké kanceláře“ se příliš nehodí. Kromě toho v posledních letech vznikla celá řada nových advokátních kanceláří, které založili advokáti, kteří získali praxi u velkých českých nebo mezinárodních kanceláří. Tyto kanceláře zpravidla fungují na velmi podobných principech společného výkonu advokacie a naráží na stejné problémy. Termín „moderní advokátní kanceláře“ tedy používáme jako expresivní označení velmi rozmanitého spektra advokátních kanceláří, a to jak českých, tak zahraničních, jak relativně velkých, tak menších, které spojuje to, že vykonávají advokacii v rámci sdružení nebo advokátních společností způsobem, využívajícím na jedné transakci či kauze spolupráci většího počtu advokátů, a to často s různými specializacemi.

Spojují je asi také i klienti...

Moderní advokátní kanceláře poskytují právní služby převážně tuzemským i nadnárodním korporacím a dalším českým a zahraničním subjektům včetně organizačních složek státu, a to v širokém spektru právních oblastí, které souvisejí s jejich podnikatelskou činností. Klienty moderních advokátních kanceláří jsou často vysoce kvalifikovaní a zkušení uživatelé právních služeb. Velké korporace a organizační složky státu přitom často spolupracují s větším množstvím advokátních kanceláří, v rámci nichž si pro jednotlivé právní služby vybírají podle konkrétní požadované specializace a cenové výhodnosti nabídky. S ohledem na vysokou konkurenci na trhu právních služeb

si je většina těchto klientů vědoma své silné vyjednávací pozice vůči advokátním kancelářím. Advokátní kanceláře se často zúčastňují výběrových řízení na poskytování právních služeb, a to i výběrových řízení organizovaných v oblasti veřejných zakázek, což s sebou přináší další specifika, například v oblasti poskytování klientských referencí, plnění kvalifikačních kritérií atd.

Takže jste cítil potřebu tento typ kanceláří „vyčlenit“?

Zcela naopak. Rád bych nejdřív zdůraznil, že se rozhodně nejedná o moji osobní iniciativu, ale o společné úsilí kolegů z různých, chcete-li „moderních advokátních kanceláří“. Naše snaha tedy není vedena potřebou se vyčlenit, ale naopak více začlenit do života komory. V této souvislosti je třeba si uvědomit, že činnosti komory se v minulosti aktivně účastnili především tradiční advokáti, zatímco advokáti z velkých advokátních kanceláří se věnovali převážně budování svých firem, mezinárodních vazeb. Domácí kanceláře musely dohánět poměrně velký náskok velkých zahraničních kanceláří. Ať již jde o organizaci kanceláře, infrastrukturu, know-how management nebo specializace. Je třeba si popravdě přiznat, že většina advokátů z velkých kanceláří v minulosti do značné míry podceňovala a zanedbávala svou účast v dění komory, a pak se často divili, k jakým závěrům či názorům komora docházela v oblastech, které se jejich činnosti bezprostředně dotýkají. Jako příklad bych mohl uvést úpravu postavení spolupracujících advokátů či zaměstnaných advokátů apod. Rozhodně považuji za prospěšnější, aby se moderní kanceláře do života komory začlenily, než aby se vůči ní vymezovaly negativně.

Vrátím se trochu zpátky. Jak si máme představit ty kanceláře, které „moderní“ nejsou? A jaká je vlastně jejich reakce?

Jak jsem již řekl, použili jsme adjektiva „moderní“ expresivně a každá expresivita znamená jistý významový posun. Nestavme tedy protiklady takto přísně, ale pracujme s označením tradiční advokacie neboli advokát, který vykonává advokacii tradičním způsobem. Ten zpravidla vykonává všeobecnou advokátní praxi, většinou samostatně, nebo společně v jedné kanceláři s dalším kolegou, a to často bez založení advokátní společnosti nebo sdružení a poskytuje právní služby ve všech oblastech práva přes trestní, civilní a rodinné. Proti tradičnímu způsobu výkonu advokacie nelze vůbec nic namítat a má ve společnosti svoje nezastupitelné místo. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že se jedná o odlišný způsob výkonu advokacie, který naráží na jiná úskalí než tzv. firemní advokacie. Vzhledem k tomu, že všichni advokáti jsou členy jedné advokátní komory, je nezbytné, aby komora slyšela hlasy všech advokátů. Pokud jde o reakce kolegů, tradičních advokátů, mám dojem, že jejich pohled na velké advokátní kanceláře se postupem času mění. Když jsem před lety začal pracovat v kontrolní radě České advokátní komory, měl jsem občas pocit, že jsem na nepřátelském území. Někteří kolegové na velké advokátní kanceláře nahlíželi velmi negativně. Často jsem se setkal s názorem, že zaměstnávají desítky advokátních koncipientů jako levnou pracovní sílu, kterou školí na opakující se právní úkony v úzce vymezené oblasti práva. Věřím, že na základě našich diskusí většina kolegů pochopila, že u moderních kanceláří tomu tak skutečně není. Stačí se podívat na poměr mezi počtem advokátních koncipientů a advokátů v moderních kancelářích. Zpravidla počet koncipientů nepřevyšuje počet advokátů. Moderní advokátní kanceláře systematicky připravují advokátní koncipienty na dlouhodobou spolupráci s příslušnou advokátní kanceláří.

Pokud správně chápu, impulsem určitého sdružení „moderních advokátních kanceláří“ byla snaha o jejich větší zapojení do České advokátní komory? Předseda ČAK Martin Vychopeně si ale současnou spolupráci pochvaluje s tím, že se osvědčila ve prospěch advokacie jako celku...

S tím lze rozhodně souhlasit, spolupráce advokátních kanceláří s komorou a jejím současným vedením v čele s Martinem Vychopeněm je velice kvalitní. Advokáti z moderních advokátních kanceláří se do činnosti komory aktivně zapojili již v minulém funkčním období, kdy kolegyně

Vladimíra Glatzová působila v představenstvu, já s dalšími kolegy v kontrolní radě a další kolegové v kárné komisi a měli jsme tak možnost prezentovat na komoře své názory a stanoviska. Nejedná se tedy o žádný převrat, ale o navázání na úspěšnou spolupráci a snahu o rozšíření této spolupráce, neboť vždy existuje prostor něco zlepšit a hlavně zapojit do této spolupráce další advokáty. Komora se také postupně učí využívat možností a zdrojů, které mají jednotlivé moderní kanceláře, a které mohou nabídnout ve prospěch celého advokátního stavu. Moderní kanceláře mají ve svých týmech řadu odborníků na různé oblasti, kteří mohou komoře pomoci při její legislativní a vzdělávací činnosti nebo při snaze o vylepšení mediální pověsti advokacie.

Jaké konkrétní potřeby tedy „moderní advokátní kanceláře“ mají?

Moderní advokátní kanceláře potřebují moderní advokátní komoru, která tvoří moderní regulatorní rámec a pomáhá budovat příznivé společenské prostředí pro výkon jejich profese. Absolutní prioritou je, aby si komora zachovala pozici samosprávné a nezávislé profesní organizace, a aby se v maximálním možném rozsahu zamezilo zásahům státu do výkonu advokacie. Veškeré aktivity komory směřující k ochraně ostatních legitimních zájmů advokátů musí být podřízeny tomuto základnímu poslání. V žádném případě nechceme skončit jako exekutorská komora, která podstatnou část své nezávislosti ztratila. Jakkoliv si dovedu představit, že stát vykonává kárnou kompetenci u exekutorů, na které koneckonců přenáší výkon veřejné moci, u advokátů si to vůbec nedovedu představit. Je třeba si uvědomit, že advokáti často zastupují klienty právě proti státu a je zcela nepřijatelné, aby stát měl kompetenci advokáty kárně postihovat. Na druhou stranu komora, jakožto stavovská organizace advokátů musí aktivně využívat svého postavení a hájit roli advokátů v legislativním procesu a při jednání s orgány státní správy. ČAK musí především hájit unikátní postavení advokátů jakožto právnické profese, která je vedle komerčních aktivit svých členů jedním z garantů právního státu a plní celou řadu dalších společenských funkcí. Komora stojí před nelehkou úlohou, aby v rámci své účasti na legislativním procesu byla schopna chránit oprávněné zájmy advokátů a advokacie, zejména ve vztahu k jiným právnickým a poradenským profesím, a přitom činit vše pro to, aby nebyla vnímána jako odborová nebo lobbistická organizace, která se snaží o získání neoprávněných ekonomických výhod na úkor jiných profesí.

A co pravidla výkonu advokacie?

Ta musí být tvořena, interpretována a uplatňována s ohledem na odlišné způsoby výkonu advokacie. V oblasti pravidel upravujících konflikt zájmů, mlčenlivost a soutěž advokátů je do určité míry třeba zohledňovat odlišný charakter, informovanost a vyjednávací schopnosti institucionálních klientů na straně jedné a obyčejných spotřebitelů právních služeb na straně druhé. Etická pravidla a pravidla soutěže advokátů brala v úvahu především tradiční výkon advokacie zejména v oblasti sporných agend a zvýšenou potřebu ochrany klientů – spotřebitelů. Stávající pravidla dostatečně nereflktují moderní vývoj obchodní advokacie a rostoucí význam elektronických komunikačních prostředků a v některých případech neodpovídají ani zavedené obchodní praxi. Například s ohledem na absenci pozitivní úpravy tzv. informovaného souhlasu klientů v oblasti pravidel na ochranu proti konfliktu zájmů tak mohou být advokáti vystaveni nebezpečí kárného postihu za jednání, které není v rozporu se zájmy klientů a které klienti v rámci běžné obchodní praxe schvalují.

Zmínil jste první dvě teze, které chcete v orgánech ČAK uplatňovat. Ve volebním programu se věnujete také vzdělávání mladých kolegů. Jak konkrétně byste chtěli toto téma řešit?

Pokud jde o vzdělávání, je třeba odlišovat dvě věci. Vzdělávání a výchovu advokátních koncipientů a pokračující vzdělávání advokátů. Moderní advokátní kanceláře systematicky připravují advokátní koncipienty na dlouhodobou spolupráci s příslušnou advokátní kanceláří. V průběhu koncipientské praxe však advokátní koncipienti získávají zkušenosti především v těch oborech práva, na které se příslušná advokátní kancelář specializuje. To znamená, že v oborech ostatních jsou jejich znalosti spíše teoretické a praktickou zkušenost postrádají. Jakkoliv respektujeme požadavek na univerzální vzdělání advokátů, věříme, že advokátní zkouška by měla a může vzít specializační trendy v úvahu. Advokátní koncipienti by neměli být penalizováni za to, že jejich školitel ani kancelář, v níž působí, nejsou odborníky na určitou oblast práva. Opačný přístup by vedl k nucené fluktuaci advokátních koncipientů, kteří by během své koncipientské praxe museli střídat zaměstnání u různých advokátů. Na čem je však nutno beze zbytku trvat, je důsledné vzdělávání koncipientů v oblasti etických pravidel.

A pokračující vzdělávání advokátů?

Jedním ze základních úkolů ČAK je chránit a garantovat kvalitu právních služeb poskytovaných advokáty. Věříme, že nezbytnou podmínkou pro plnění této funkce je, vedle výchovy advokátních koncipientů a zajištění advokátních zkoušek, též organizace pokračujícího vzdělávání advokátů. Právní řád se vyvíjí velice dynamicky a advokáti nemohou vystačit se znalostmi, které získali studiem na právnické fakultě a přípravou na advokátní zkoušky. Zároveň nelze zcela spoléhat na to, že si advokáti dostatečným způsobem doplní své vzdělání při své praxi či samostudiem. ČAK by měla implementovat efektivní systém pokračujícího vzdělávání advokátů, v rámci kterého by se advokáti měli ve stanoveném období zúčastnit minimálního počtu vzdělávacích akcí. ČAK by následně mohla udělovat absolventům potvrzení o absolvování vzdělávacích kurzů, případně též potvrzení o dosažení vyšší míry specializace v konkrétních právních oborech. Věříme, že zavedení efektivního systému pokračujícího vzdělávání by bylo významným argumentem pro obhájení unikátního postavení advokátů na poli poskytování právních služeb.

Na kandidátních listinách pro Kárnou komisi ČAK a Kontrolní radu ČAK, zveřejněných na stránce www.moderniadvokacie.cz se objevují opravdu zvučná jména takzvané “velké advokacie”. Moc si nedovedu přestavit, že se takové množství úspěšných advokátů hladce na něčem domluví. Bylo obtížné se sjednotit v otázce programu?

Ve skutečnosti mne samotného až překvapilo, jak snadno jsme hledali shodu na většině témat. Advokáti se možná někdy obtížně domluví, když hájí protichůdné zájmy svých klientů, ale pokud jde o činnost komory, konsensus jsme našli velmi snadno. Většina velkých advokátních kanceláří totiž skutečně chápe roli komory jako samosprávné profesní organizace a neočekává, že jim komora bude

poskytovat nějaké zvláštní služby. Jako příklad můžeme uvést pojištění profesní odpovědnosti, kdy většina velkých advokátních kanceláří má svou vlastní pojistku a v tomto směru služeb komory nevyužívá. Velké advokátní kanceláře také zpravidla neočekávají, že jim komora bude zajišťovat práci, nebo určovat ceny za poskytované právní služby.

Šli jste také na sociální síť. Chtěl byste tedy, aby byla skupina co nejvíce transparentní?

Na sociálních sítích, konkrétně na LinkedInu jsme zřídili diskusní fórum k našemu společnému volebnímu programu. Hlavním smyslem bylo vyvolat širší diskusi o programových prioritách. Skupina velkých advokátních kanceláří, která se setkává při výše uvedených příležitostech, je relativně široká, zdaleka neobsahuje všechny advokáty, kteří vykonávají advokacii moderním způsobem. Existuje celá řada kolegů, kteří sice získali praxi v některé z velkých domácích či mezinárodních kanceláří, ale založili si vlastní kanceláře a pokračují ve výkonu advokacie v zásadě stejným způsobem. Tyto kolegy jsme chtěli touto cestou oslovit a jejich názory si vyslechnout.

V čem konkrétně se považujete za „moderního advokáta“?

Jsem advokát, který vykonává advokacii v advokátní kanceláři, která se snaží držet krok s celosvětovými trendy. Především s těmi, které považujeme za přínosné a z těch ostatních pak s těmi, které vyhodnotíme jako neodvratné.

Děkujeme za rozhovor.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Půl roku po účinnosti novely stavebního zákona](#)
- [Rozhovor s Adamem Vojtěchem](#)
- [Video rozhovor s Danielou Kovářovou](#)
- [Video rozhovor s Martinem Maisnerem](#)
- [Video rozhovor s Monikou Novotnou](#)
- [Video rozhovor s Robertem Nerudou](#)
- [Video rozhovor s Michalem Vepřekem](#)
- [Video rozhovor s Robertem Němecem](#)
- [Video rozhovor s Michalem Hinkem](#)
- [Video rozhovor s Janem Pořízkem](#)
- [Video rozhovor s Martinem Nedelkou](#)